

на його будівництві були завершені в 1960 р. і розпочато будівництво об'єктів першого мікрорайону.

Даючи характеристику здобуткам міста на міській сесії народних депутатів у травні 1964 р., Фоменко сказав: "Місто Калуш перетворюється на великий центр хімічної промисловості. В ньому ведеться широке житлове, промислове будівництво, постійно зростає населення" [3].

Таким чином в повоєнний період на Калущині проходив бурхливо і суперечливо. Було проведено суспільну та індустріальну модернізацію краю.

1 Іванов П., Нечипоренко М. Минуле і сучасне Калуського району, його людей // Прикарпатська правда. – 1957. – 1 листопада

2 Калуш сьогодні // Прикарпатська правда. – 1947. – 27 червня

3 Більше дбати про благоустрій // Зоря Прикарпаття. – 1964. – 5 травня

4 "Хлорвинил" вчера, сегодня и завтра / Под. Ред. О.Н.Романенко. – Ужгород, 1986. – 86с.

ЗБРОЙНА БОРОТЬБА ЗУНР ЗА СВОЮ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Олена Гайдукевич,

III курс, історичний факультет.

Науковий керівник – *Карпенко О.Ю.*,

доктор історичних наук, професор.

Ідея становлення незалежності Української самостійної держави на Західно-Українських землях впродовж віків неодноразово приводила до жорсткої україно-польської конфронтації. У 1918-1919 р.р. це вилилось у військове протистояння двох народів, коли українська сторона – ЗУНР – прагнула відстояти свою незалежність, сформувати власну державу. Протилежним було прагнення польської сторони, адже здавна Галичина вважалась їй як власна територія. Конфліктність проблеми і привела до відомих військових подій, в ході яких постраждали десятки тисяч людей як з однієї, так і з другої сторони [1].

Загальновідомо, що внаслідок листопадового зриву 1918 р. на землях Галичини була створена ЗУНР. Однак, боротьбу за свою незалежність вона розпочала була вести вже з 1-го листопада, що проявилось у веденні локальних боїв у Львові. Польська сторона, яка теж мала намір захопити місто і "спізнилася" на один день, була збентежена. В історіографії немає єдиної думки щодо характеру дій польської армії в наступні кілька днів: одні вчені вважають, що вони (дії) були узгоджені і сплановані, інші – що мали стихійний характер [2]. Проте, нерішучість української сторони, відсутність висококваліфікованих військових кадрів, в'ялість дій, постійна готовність і піддатливість на діалоги з поляками, і особливо, втрата Пере-

мишля (залізничної дороги Перемишль – Львів) – усе це, загалом, привело 21-22 листопада 1918 р. до відступу українських військ і втрати Львова.

Загалом, подальший хід військових дій української сторони був направлений на здобуття Львова, оскільки головна теза проголошувала: хто володіє Львовом, той володіє краєм. На це були спрямовані Перший і Другий наступи на Львів, Вовчухівська операція, проте успіхів вони, на жаль, теж не принесли. Серед причин невдачі потрібно виділити, як уже згадувалося, вищу кваліфікацію польських офіцерів, кращу оперативність і більшу розгалуженість їхньої розвідувальної служби, наявність великої кількості іноземців у командному складі УГА (Перший наступ на Львів); невідповідність та непродуманість операцій, значні стратегічні помилки (Другий наступ на Львів); неорганізованість командної системи, низьку дисципліну відмогу виконання наказів вищого командування (Вовчухівська операція) – все це сприяло ворожій стороні одержати перемогу.

Чортківська офензива (червень 1919 р.), безперечно, була однією із найвдаліших операцій УГА, яка показала, чого могла б досягти українська сторона під вмілим керівництвом. Проте, могутня підтримка Польщі країнами Антанти, без сумніву, мала вирішальний вплив на хід даних військових подій.

17 липня 1919 р., з переходом УГА за Збруч, українська сторона фактично програла україно-польську війну. Однак, не можна погодитися з думкою С.Макарчука [3], що на цьому ЗУНР припинила свою державницьку діяльність: і у еміграції вона діяла спільно з армією Директорії проти загарбницьких планів більшовицької Росії та Польщі. Сам факт існування УГА вже має велике історичне значення, адже, вказав усьому світу на прагнення української сторони до боротьби за власну незалежність. І хоча українська сторона понесла значні фізичні (загинуло близько 15 тис. Українців), ресурсні, політичні та моральні втрати, проте не залишила сподівань на здобуття власної держави, що показали події наступних років: визвольна боротьба ОУН-УПА під час II-ї Світової війни, діяльність шестидесятників та встановлення незалежної держави України у 1991 р.

1. Литвин М. Україно-польська війна 1918-1919 рр. – Львів, 1996. – 460 с.
2. Гордієнко В. Українська Галицька Армія. – Львів, 1991. – 117 с.
3. Макарчук С. Українська республіка галичан. – Львів, 1997. – С.78-163.